



Begroting 2018

Emmen, *april 2017*

Inhoudsopgave

	Pag.
1. Bericht van het bestuur.....	3
2. Programmaverantwoording door de algemeen directeur.....	4
3. Financiële paragraaf.....	5
3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	
3.2 Onderhoud kapitaalgoederen	
3.3 Algemeen	
3.4 Treasury-beheer	
3.5 Kasgeldlimiet	
3.6 Renterisiconorm	
3.7 Financiering	
3.8 Verbonden partijen	
3.9 Opmerkingen	
4. Begroting.....	9
4.1 Financiële positie	
4.2 Overzicht van baten en lasten	
5. Toelichting op het overzicht van baten en lasten.....	11
6. Risicoparagraaf	20
7. Meerjarenraming.....	22
8. Toelichting meerjarenraming.....	23
9. Vaststelling van de begroting 2018.....	24

Hoofdstuk 1 Bericht van het Bestuur

Onlangs is het concept-bedrijfsplan van het nieuwe Leerwerkbedrijf gepresenteerd aan het Centrale Managementteam en het college van de gemeente Emmen. Dit bedrijfsplan is een voortvloeisel van het besluit van de drie gemeenteraden van de gemeente Emmen, Borger Odoorn en Coevorden van juni/juli vorig jaar om de afdeling Leren en Werken van de gemeente Emmen te verzelfstandigen in een overheids-NV en met de GR-EMCO-groep te laten samenwerken als ware het één organisatie. In dit bedrijfsplan staan naast de organisatieopzet van het nieuwe Leerwerkbedrijf ook de inhoudelijke en financiële synergievoordelen beschreven van de samenwerking met de EMCO-groep. Alhoewel dit er positief uitziet zijn deze voordelen nog niet verwerkt in de voorliggende begroting 2018. Definitieve besluitvorming hierover zal namelijk pas rond de zomer plaats vinden.

Voorliggende begroting 2018 laat een groot tekort zien. Dit wordt voor het overgrote deel veroorzaakt door het negatieve subsidieresultaat van € 6.274.000,- iets waar we als bestuur en directie geen invloed op hebben. Het bedrijfsresultaat is begroot op € 1.292.000,- en is beleidsarm. Synergievoordelen van de samenwerking met het Leerwerkbedrijf, maar ook de financiële voordelen van het uitvoeren van het nieuwe Beschut Werken, zijn nog niet verwerkt in de begroting, omdat ook hiervoor nog geen opdracht verstrekt is.

Als Algemeen Bestuur van de EMCO-groep hebben we onlangs een petitie van Cedris ondertekend, waarin we het toekomstig kabinet voorstellen om de komende jaren € 420 mln. vrij te maken voor de onderkant van de samenleving en daarnaast de voorgenomen bezuinigingen op de WSW van het vorige kabinet stop te zetten. Alleen op deze manier kunnen de grote financiële tekorten van de EMCO-groep de komende jaren structureel gedempt worden.

Voorlopig doen we met de ingezette koers er alles aan om de infrastructuur van de EMCO-groep optimaal te blijven benutten voor een zo breed mogelijke doelgroep en daarmee de bedrijfsvoering zo efficiënt en zo effectief mogelijk te laten zijn.

J. Otter
Voorzitter EMCO-groep

Hoofdstuk 2: PROGRAMMAVERANTWOORDING

De voorliggende begroting 2018 komt helaas uit op een tekort van € 4.982.000,- Ondanks een positief bedrijfsresultaat van € 1.292.000,- wordt dit volledig overvleugeld door een dramatisch negatief subsidieresultaat, waar nog bestuur noch directie enige invloed op heeft, van € 6.274.000,-. De enige hoop moet de komende jaren gevestigd zijn op de aankomende meicirculaire en anders een nieuw kabinet, dat recht doet aan de opvattingen van de SER, het Sociaal Cultureel Planbureau, het VNO-NCW en de VNG. Het afgelopen jaar hebben deze organisaties opgeroepen om de WSW-infrastructuur niet langer af te breken, maar te behouden voor de doelgroep van de Participatiewet. Tegelijkertijd hebben grote aantallen wethouders (o.a. het voltallige AB van de EMCO-groep) het toekomstig kabinet opgeroepen te stoppen met verdere bezuinigingen op de WSW en € 420 mln vrij te maken voor de onderkant van de arbeidsmarkt.

Deze begroting is, zoals ook al eerder benoemd in het Algemeen en Financieel Kader 2018, dat in januari j.l. door ons is beschreven, beleidsarm. Dit wil zeggen, dat geen rekening gehouden is met de synergievoordelen van de voorgenomen intensieve samenwerking met het Leerwerkbedrijf Emmen. De voornemens zijn er, maar besluitvorming hierover heeft op dit moment nog niet plaatsgevonden. Hetzelfde geldt voor de uitvoering van het Nieuwe Beschut Werken (NBW), waarvan de gemeenten Emmen, Borger-Odoorn en Coevorden gezegd hebben, dat dit door de EMCO-groep moet worden uitgevoerd, maar waar eveneens nog geen definitieve opdracht voor is verstrekt.

In de begroting zijn uiteraard wel de resultaten verwerkt van de reorganisatie van de groenafdelingen en de tuinbouw van de EMCO-groep die in 2016 is ingezet en in 2017 zijn beslag heeft gekregen. Verder zijn de opbrengsten naar beneden bijgesteld gezien het feit dat in 2018 opnieuw 70 medewerkers de EMCO-groep zullen verlaten, net als de jaren daarvoor.

De ingezette koers van de drie BOCE-gemeenten, van het bestuur en van de directie, om de EMCO-groep door te ontwikkelen naar een werkleerbedrijf voor de brede doelgroep van de participatiewet, en het gebouw om te bouwen naar een bedrijfsverzamelgebouw, waarin ook het nieuwe Leerwerkbedrijf van de gemeente Emmen gehuisvest is, geeft positieve inhoudelijke en financiële verwachtingen voor de toekomst. Helaas kan daarmee niet het zwaar negatieve subsidieresultaat beïnvloed worden, de oorzaak van het veel te hoge negatieve exploitatietekort.

Jan Edzes
Algemeen Directeur

Hoofdstuk 3: FINANCIËLE PARAGRAAF

3.1 Weerstandsvermogen

Het Algemeen Bestuur van de EMCO-groep heeft de jaarrekening van 2016 vastgesteld. Het exploitatieverlies was € 2.189.000,-.

De gewijzigde begroting over 2017 sluit met een tekort van € 3.966.000,-.

De verwachting is dat de EMCO-groep het boekjaar 2018 zal afsluiten met een verlies van € 4.982.000,-. Aangezien EMCO-groep niet over een weerstandsvermogen kan beschikken moeten de aangesloten gemeenten dit verlies financieren op basis van voorschotten.

De SW-sector zal de komende jaren worden afgebouwd, waarbij er sinds 1 januari 2015 geen nieuwe instroom meer is in de SW-bedrijven en waarbij de huidige populatie zoveel mogelijk bij reguliere werkgevers moet worden geplaatst. Dit zal grote gevolgen hebben binnen de organisatie van de EMCO-groep. Op dit moment worden er op gemeenteniveau plannen gemaakt om een nieuw leerwerkbedrijf op te starten. Het is de bedoeling dat de sociale dienst van de gemeente Emmen dan nauw zal gaan samenwerken met het TDC van de EMCO-groep waardoor er besparingen gerealiseerd kunnen worden. Aangezien de plannen nog niet definitief zijn en ook niet zijn doorgerekend is hiermee geen rekening gehouden.

Ook is het niet duidelijk hoe hoog de rijkssubsidie in 2018 en de jaren erna zal uitkomen. De subsidie wordt vastgesteld op basis van T-1 (=voorgaande jaar) maar aangezien de subsidie voor 2017 op dit moment niet bekend is moeten de bedragen worden geschat op basis van 2016. Daarnaast heeft het ministerie aangekondigd dat het verdeelmodel zal worden gewijzigd waardoor er nog meer onzekerheid zal ontstaan.

Wel is inmiddels bekend dat het Lage Inkomensvoordeel (LIV) zal worden ingevoerd. Dit betekent dat er een bijdrage aan de werkgevers in Nederland wordt betaald die werknemers in dienst hebben met lonen tussen 100-110 % van het minimum loon en 110-120% van het minimumloon. De bijdrage zal respectievelijk € 2.000,- en € 1.000,- per jaar bedragen (op basis van een werkweek van 40 uur). Voor de EMCO-groep betekent dit in 2018 een verwachte opbrengst van € 428.000,-.

3.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Het onderhoud aan de kapitaalgoederen van de EMCO-groep wordt door de onderhoudsdienst deels in eigen beheer uitgevoerd en deels uitbesteed aan externe bedrijven of specialisten.

Het onderhoud kan worden uitgesplitst naar diverse vormen:

- werktuigbouwkundig onderhoud;
- elektrotechnisch onderhoud;
- bouwkundig onderhoud.

Voor registratie en herkenning van productiemiddelen wordt een middelenbeheersysteem gehanteerd. Middels dit systeem worden onder meer onderhoudsfrequenties, wettelijke keuringen, inspecties en machinegegevens geregistreerd.

3 FINANCIËLE PARAGRAAF (vervolg)

3.3 Algemeen

Met ingang van 1 januari 2001 is de Wet Financiering Lagere Overheden (Wet FILO) vervangen door de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO). Beide wetten hebben de treasury van gemeenten en overheidslichamen tot onderwerp.

Treasury is het sturen en beheersen van financiële vermogenswaarden, alsmede het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Wettelijk is de EMCO-groep verplicht om zowel in de begroting als in de jaarrekening een zogenaamde treasury-paragraaf op te nemen, waarin verantwoording over het treasury-beleid wordt afgelegd.

3.4 Treasury-beheer

De EMCO-groep heeft een laag risicoprofiel, doordat de rentepercentages van vrijwel alle langlopende leningen voor een lange tijd vastliggen en geen gebruik wordt gemaakt van derivaten. Wel worden er indien nodig kasgeldleningen afgesloten om tijdelijke tekorten af te dekken.

3.5 Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet wordt berekend door een (vastgesteld) percentage van de totale begrote bedrijfslasten van de EMCO-groep te nemen. De netto vlottende schuld per kwartaal is het gemiddelde van de standen van deze schuld op de eerste en laatste dag van het desbetreffende kwartaal. In het volgende overzicht wordt de werkelijke omvang van de kasgeldlimiet getoetst aan de wettelijke norm overeenkomstig de Wet FIDO.

Omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	2018	2018	2018	2018
	1e kw	2e kw	3e kw	4e kw
Omvang van de gewijzigde begroting per 1 januari (=grondslag)	53.717	53.717	53.717	53.717
1 Toegestane kasgeldlimiet				
in procenten van de grondslag	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%
in een bedrag	4.405	4.405	4.405	4.405
2 Omvang vlottende korte schuld				
Opgenomen gelden korter dan 1 jaar	2.500	3.000	2.500	2.500
Schuld in rekening courant	-	-	-	-
Gestorte gelden door derden korter dan 1 jaar	-	-	-	-
Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	-	-	-	-
3 Vlottende middelen				
Contante gelden in kas	5	5	5	5
Tegoeden in rekening courant	250	250	250	250
Overige uitstaande gelden korter dan 1 jaar	-	-	-	-
4 Toets kasgeldlimiet				
Totaal netto vlottende schuld	2.245	2.745	2.245	2.245
Toegestane kasgeldlimiet	4.405	4.405	4.405	4.405
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	2.160	1.660	2.160	2.160

3 FINANCIËLE PARAGRAAF(vervolg)

3.6 Renterisiconorm

De renterisiconorm wordt berekend door een (vastgesteld) percentage te vermenigvuldigen met het begrotingstotaal van de EMCO-groep. Het doel is het beheersen van de renterisico's op de vaste schuld. Dit renterisico heeft betrekking op het totaal van de begroting van enig jaar.

Hieronder wordt het renterisico over de komende vier jaren gerapporteerd.

Omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	2018	2019	2020	2021
<u>Basisgegevens</u>				
1a Renteherziening op vaste schuld o/g	-	-	-	-
1b Renteherziening op vaste schuld u/g	-	-	-	-
2 Netto renteherziening op vaste schuld (1a-1b)	-	-	-	-
3a Nieuwe aangetrokken vaste schuld	1.500	1.500	1.500	1.500
3b Nieuwe verstrekte lange leningen	-	-	-	-
4 Netto nieuw aangetrokken vaste schuld((3a-3b)	1.500	1.500	1.500	1.500
5 Aflossingen	1.505	1.500	1.500	1.500
6 Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	1.500	1.500	1.500	1.500
7 Renterisico op vaste schuld (2+6)	1.500	1.500	1.500	1.500
<u>Renterisiconorm</u>				
8 Omvang begroting	53.717	51.551	49.731	48.064
9 Het bij Min. Regeling vastgesteld %	20%	20%	20%	20%
10 Renterisiconorm berekend (8*9)	10.743	10.310	9.946	9.613
<u>Toets renterisiconorm</u>				
11 Ruimte (+) c.q. overschrijding (-) (10-7)	9.243	8.810	8.446	8.113

3 FINANCIËLE PARAGRAAF(vervolg)

3.7 Financiering

Door middel van het onderstaande overzicht wordt inzicht gegeven in de samenstelling, de grootte en de rentevoeligheid van de opgenomen leningen.

Omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	Bedrag	Gemiddelde rente
Stand per 1 januari 2018	7.485	2,21%
Nieuwe leningen	1.500	
Reguliere aflossingen	-1.505	
Stand per 31 december 2018	<u>7.480</u>	1,94%

3.8 Verbonden partijen

De EMCO-groep is enig aandeelhouder van M-Flex BV en EMCO-Parkeerbeheer BV. In M-Flex BV wordt ongesubsidieerd personeel, dat bij de EMCO-groep werkzaam is, verloond. De salariskosten worden 1 op 1 doorberekend aan de EMCO-groep. Daarnaast wordt er in het kader van het gemeentelijk arbeidsmarktbeleid aan een aantal inwoners een leerwerktraject aangeboden. M-Flex stuurt hiervoor een factuur aan de betreffende gemeente.

In EMCO Parkeerbeheer BV worden de betaalde parkeergelden van de parkeergarages verantwoord. EMCO Parkeerbeheer BV maakt deze gelden onder aftrek van de directe kosten 1 op 1 over naar de gemeente Emmen.

De directie en het Dagelijks Bestuur van de EMCO-groep vormen ook de directie en het Dagelijks Bestuur van de Stichting RAP. De Stichting RAP heeft echter een eigen begroting en jaarrekening. De EMCO-groep brengt de uitvoeringskosten van de werkzaamheden die ze voor de stichting verricht in rekening bij de Stichting RAP. Stichting RAP sluit hierdoor af met een exploitatiesaldo van ongeveer nihil.

3.9 Opmerkingen

Bovenstaande cijfers zijn gebaseerd op het gegeven dat de beoogde subsidiebedragen, welke van de deelnemende gemeenten worden ontvangen, per de 15^e van iedere maand op de bankrekening van de EMCO-groep staan.

Voor april 2017 is een lening van € 1.500.000,- en ook voor juni 2018 is een nieuwe langlopende lening van € 1.500.000,- geprognosticeerd. Voor de jaren daarna wordt aangenomen dat, gezien de te verwachten bedrijfsresultaten die ten laste van de deelnemende gemeenten zullen komen, er alleen nieuwe leningen aangetrokken hoeven te worden ter hoogte van de aflossingen op de lopende leningen.

Hoofdstuk 4: BEGROTING

4.1 Financiële positie

Balans (x € 1.000)

Activa	31-12-2018	1-1-2018	Passiva	31-12-2018	1-1-2018
Vaste activa			Eigen vermogen		
Materiële vaste activa	9.129	9.079	Bestemmingsreserve	0	0
Financiële vaste activa	19	20	Voorzieningen	55	141
			Vaste passiva		
Vlottende activa			Leningen o/g	7.480	7.485
Vorraden	1.350	1.350		0	0
Uitzettingen	2.750	2.750	Vlottende passiva	0	0
Liquide middelen	350	400	Kortlopende schulden (kasgeld)	3.000	3.000
Overlopende activa	287	382	Overige schulden	1.250	1.250
			Liquide middelen	0	0
			Overlopende passiva	2.000	2.000
			Transistorische rente	100	105
Totaal	13.885	13.981		13.885	13.981

Het verlies ad € 4.982.000,- is niet opgenomen in de balans omdat dit gedurende het jaar door de deelnemende gemeenten wordt vergoed.

Kasstroomoverzicht (x € 1.000)

Gerealiseerd saldo baten en lasten		-4.982
<i>Kasstroom uit investeringen</i>		
Investeringen vaste activa	-950	
Afschrijvingen vaste activa	900	
		-50
<i>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</i>		
Opname lening /g	1.500	
Aflossing leningen o/g	-1.505	
Kasgeldleningen	0	
Aflossing fin.vaste activa	1	
Transitorische rente	-5	
		-9
<i>Veranderingen in werkkapitaal</i>		
Vorraden	0	
Uitzettingen	0	
Liquide middelen	50	
Overlopende activa	95	
Voorzieningen	-86	
Overige schulden	0	
Overlopende passiva	0	
Schuld uit verdeling boekjaar	4.982	
		5.041
Mutatie liquide middelen		4.982

4.2 Overzicht van baten en lasten (x € 1.000)

Omschrijving	begroting	gewijzigde begroting	realisatie
	2018	2017	2016
Omzet	18.716	19.415	20.749
Kosten grondstoffen	<u>-6.800</u>	<u>-7.000</u>	<u>-7.628</u>
Bruto bedrijfsopbrengsten	11.916	12.415	13.121
Verhuur onroerend goed	18	30	29
Totaal netto opbrengsten	11.934	12.445	13.150
Overige personeelskosten WSW	-803	-843	-823
Salariskosten ambtelijk personeel	-4.875	-4.916	-4.871
Uitzendkrachten	-1.186	-1.155	-1.433
Afschrijvingen/ov.waardeverm.	-900	-975	-2.462
Dienstverlening derden	--131	-131	-186
Overige bedrijfskosten	-2.557	-2.627	-2.640
Rentelasten	<u>-190</u>	<u>-190</u>	<u>-186</u>
Bedrijfs- en financieringslasten	-10.642	-10.837	-12.601
Resultaat	1.292	1.608	549
Overige baten en lasten	0	0	670
Bedrijfsresultaat	1.292	1.608	1.219
Rijksbijdrage	29.572	31.942	34.062
Lonen incl. soc. Lasten WSW	-35.783	-37.549	-38.830
Lage Inkomensvoordeel (LIV)	429	450	0
Kosten begeleid werken	<u>-492</u>	<u>-492</u>	<u>-458</u>
Subsidieresultaat	-6.274	-5.649	-5.226
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-4.982	-4.041	-4.007
Onttrekking bestem. reserve.tijd.contr.	-	-	322
Onttrekking bestem.reserve.tuinbouw	-	75	1.496
Gerealiseerd resultaat	-4.982	-3.966	-2.189
Gemeentelijke bijdrage	4.982	3.966	2.189
Gerealiseerd resultaat na gemeentelijke bijdrage	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

Hoofdstuk 5: TOELICHTING OP HET OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

(bedragen in de tabellen in duizenden euro's)

	begroting	gewijzigde begroting	realisatie
	2018	2017	2016
Netto opbrengsten			
Vestiging Emmen	4.476	4.670	4.637
Vestiging Coevorden	630	650	837
Groen Emmen	4.000	4.155	3.671
Groen Coevorden	-	-	1.490
Externe Dienstverlening	860	890	-
Tuinbouw	-	100	552
Trajecten	<u>1.950</u>	<u>1.950</u>	<u>1.935</u>
Bruto opbrengsten	11.916	12.415	13.121
Verhuur onroerend goed	<u>18</u>	<u>30</u>	<u>29</u>
Totale netto opbrengsten	<u>11.934</u>	<u>12.445</u>	<u>13.150</u>
Bruto opbrengsten per fte (excl. Begeleid Werken)			
Aantal FTE	<u>1.135</u>	<u>1.191</u>	<u>1.250</u>
Opbrengst per FTE	<u>10.499</u>	<u>10.424</u>	<u>10.497</u>

De totale opbrengsten laten ten opzichte van de begroting 2017 een daling zien van € 511.000,- ofwel 4,1%. Ten opzichte van de realisatie 2016 is de daling € 1.216.000,- ofwel 9,2%. Deze behoorlijke daling ten opzichte van de realisatie over 2016 wordt voornamelijk veroorzaakt doordat er vanaf 2015 geen nieuwe instroom van SW medewerkers meer is. De populatie loopt naar verwachting in 2018 ten opzichte van 2016 terug met 115 fte.

Het beleid is om de beter renderende werksoorten zoveel mogelijk op niveau te houden. In 2017 is hiervoor een reorganisatie doorgevoerd waarbij onder andere het Tuinbouwbedrijf is gesloten en de 2 groenbedrijven zijn samengevoegd tot één groenbedrijf. De vrijgekomen werknemers worden ingezet om de opgevallen plaatsen bij onder andere de post, detachering en groen in te nemen.

Vanaf 2017 zijn de gemeenten verplicht om Beschut Werken uit te gaan voeren. De gemeenten zijn voornemens om deze taak voor de EMCO-groep uit te laten voeren. In deze begroting is hiermee nog geen rekening gehouden omdat hierover nog geen zekerheid is. Daarnaast heeft de gemeente Emmen het beleidsvoornemen om per 1 januari 2018 een Leerwerkbedrijf op te richten. Deze nieuwe entiteit zal gehuisvest worden binnen de muren van de EMCO-groep. Het huidige TDC zal dan onderdeel worden van dit nieuwe Leerwerkbedrijf waardoor de opbrengst die nu in de opbrengsten nog is opgenomen komt te vervallen. De afspraak is dat deze opbrengst zal worden gecompenseerd op een wijze waardoor dit geen negatieve financiële effecten heeft voor de exploitatie van de EMCO-groep. Aangezien op dit moment niet bekend is hoe een en ander zal gaan uitpakken is in deze begroting hier nog geen rekening meer gehouden.

5 TOELICHTING OP HET OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN (vervolg)

(bedragen in de tabellen in duizenden euro's)

	begroting	gewijzigde	realisatie
	2018	begroting	2016
		2017	
Overige personeelskosten WSW	<u>803</u>	<u>843</u>	<u>823</u>
Aantal FTE	<u>1.135</u>	<u>1.191</u>	<u>1.250</u>
Overige personeelskosten per FTE (in euro's)	<u>707</u>	<u>708</u>	<u>658</u>

Hieronder vallen onder andere kosten collectief vervoer (€ 65.000,-), reiskosten woon-werkverkeer (€ 262.000,-), Bedrijfsgeneeskundige Zorg (€ 110.000,-), studiekosten (€ 100.000,-), kosten BHV/Arbo etc. (€ 25.000,-), kosten voor werkkleding (€ 150.000,-), vakbondsbijdrage (€ 29.000,-) en kosten voor een kerstpakket (€ 60.000,-).

In 2018 zullen er minder medewerkers worden geschoold waardoor de Subsidie Praktijkleren, die in deze post als opbrengst is opgenomen, ook lager zal uitvallen.

Salariskosten Ambtelijk personeel

	begroting	gewijzigde	realisatie
	2018	begroting	2016
		2017	
Salariskosten ambtelijk personeel	4.860	4.900	4.854
Overige personeelskosten ambtelijk	<u>15</u>	<u>16</u>	<u>17</u>
Totaal salariskosten ambt. personeel	<u>4.875</u>	<u>4.916</u>	<u>4.671</u>
Aantal FTE	<u>73</u>	<u>75</u>	<u>78</u>
Salariskosten per FTE(in euro's)	<u>66.780</u>	<u>65.547</u>	<u>62.449</u>

In de loop van 2018 zullen 2 ambtelijke medewerkers de pensioengerechtigde leeftijd bereiken. Beide ambtelijke formatieplaatsen zullen niet opnieuw worden ingevuld omdat de opengevallen werkzaamheden intern ingevuld kunnen worden. De huidige CAO voor gemeenteambtenaren loopt af op 1 mei 2017. In de begroting voor 2018 is rekening gehouden met een totale loonsverhoging van 1,5 %.

De overige personele kosten betreffen onder andere de studiekosten en overige kosten voor ambtelijk personeel.

5 TOELICHTING OP HET OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN (vervolg)

(bedragen in de tabellen in duizenden euro's)

	begroting	gewijzigde	realisatie
	2018	begroting	2016
		2017	
Uitzendkrachten	<u>1.186</u>	<u>1.155</u>	<u>1.433</u>

Onder deze post vallen de kosten van werknemers (13,0 FTE) die een arbeidsovereenkomst hebben binnen M-Flex BV.

Daarnaast worden ook de kosten van personeel dat extern wordt ingehuurd onder deze post verantwoord.

	begroting	gewijzigde	realisatie
	2018	begroting	2016
		2017	
Afschrijvingskosten	<u>900</u>	<u>975</u>	<u>2.462</u>

De afschrijvingskosten zijn gebaseerd op de huidige staat van afschrijvingen, het resterende investeringsprogramma 2017 en de voorgenomen investeringen van € 950.000,- in 2018. Het investeringsplan voorziet slechts in vervangingsinvesteringen. In 2016 bestaan de kosten uit reguliere afschrijvingskosten en uit de waardevermindering van de Tuinbouw. (€ 1.415.000,-) als gevolg van de verkoop van het perceel.

	begroting	gewijzigde	realisatie
	2018	begroting	2016
		2017	
Diensten derden	<u>131</u>	<u>131</u>	<u>186</u>

Deze kosten bestaan voornamelijk uit de kosten van uitbesteding salarisadministratie, uitbesteding van incassoactiviteiten en inhuur van juridische hulp.

5 TOELICHTING OP HET OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN (vervolg)

(bedragen in de tabellen in duizenden euro's)

	begroting	gewijzigde begroting	realisatie
	2018	2017	2016
Overige bedrijfskosten			
Huur- en leasekosten	167	167	177
Onderhoudskosten	840	850	873
Energiekosten	325	355	366
Belastingen en verzekeringen	265	271	275
Indirecte productiekosten	550	564	548
Algemene kosten	<u>410</u>	<u>420</u>	<u>402</u>
Totale overige bedrijfskosten	<u>2.557</u>	<u>2.627</u>	<u>2.640</u>

De overige bedrijfskosten zijn begroot op basis van het werkelijk niveau over 2016 en de verwachting voor 2017, met daarbij een indexering voor prijsverhogingen.

Ten opzichte van de begroting 2017 dalen de kosten met € 70.000,-. Dit wordt onder andere veroorzaakt door het afnemende aantal FTE.

	begroting	gewijzigde begroting	realisatie
	2018	2017	2016
Rentelasten	<u>190</u>	<u>190</u>	<u>186</u>

De begrote rentelasten zijn voor 2018 gebaseerd op de lasten van de vaste geldleningen en rentekosten in relatie tot het rekening-courantkrediet.

Sinds enkele jaren financiert de EMCO-groep haar liquiditeitstekort, veroorzaakt door aflossing van langlopende leningen, door het aantrekken van kasgeld via de BNG bank. De rente voor kasgeldleningen varieert tussen 0,2% en -0,2%. In de begroting is gerekend met een rekenrente van 1% omdat de kans aanwezig is dat de rente op de geldmarkt kan gaan oplopen waardoor er dan via de kapitaalmarkt leningen aangetrokken moeten worden. In de berekening van de rentekosten is uitgegaan van een nieuwe langlopende lening per april 2017 van € 1.500.000,-. Zoals uit het kasstroomoverzicht (hoofdstuk 4.1) blijkt ligt het in de planning om in 2018 opnieuw een lening aan te trekken ter hoogte van € 1.500.000,- omdat er ook een bedrag van € 1.500.000,- moet worden afgelost.

5 TOELICHTING OP HET OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN (vervolg)

(bedragen in de tabellen in duizenden euro's)

	begroting 2018	gewijzigde begroting 2017	realisatie 2016
Overige baten en lasten	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>670</u>

SUBSIDIERESULTAAT

	begroting 2018	gewijzigde begroting 2017	realisatie 2016
Rijksbijdrage	<u>29.572</u>	<u>31.942</u>	<u>34.062</u>
Aantal SE	1.236	1.293	1.344
Rijksbijdrage per SE	23.926	24.704	25.344

Deze bijdrage wordt ontvangen via de aangesloten gemeenten middels het participatiebudget.

Met ingang van 2015 is er een nieuw verdeelmodel geïntroduceerd. Dit verdeelmodel zal in 2017 alweer worden aangepast omdat de betaalgemeente nu leidend zal gaan worden in plaats van de woongemeente. De gemeente Emmen zal hierbij als centrumgemeente fungeren waardoor zij ook de subsidie gaan ontvangen voor de medewerkers die bij EMCO-groep werkzaam zijn maar in een andere gemeente woonachtig zijn dan in een van de aangesloten gemeenten.

De subsidie wordt vanaf 2015 niet meer afgerekend per SE maar iedere gemeente ontvangt, als onderdeel van het Participatiebudget, een lumpsum bedrag voor de SW. De subsidie wordt eerst in de meicirculaire voorlopig vastgesteld waarna het in september/oktober definitief wordt vastgesteld. Deze definitieve vaststelling is dan gebaseerd op het werkelijk gerealiseerde aantal SE van het voorgaande jaar (T-1).

Vanaf 2015 is er geen nieuwe instroom meer in de SW waardoor het aantal SE jaarlijks zal teruglopen.

Het budget per gemeente wordt berekend door het macrobudget te delen door het aantal geïndiceerden in Nederland. Vervolgens krijgt iedere gemeente op basis van het aantal geïndiceerden uit het vorige jaar (T-1) dat vermenigvuldigd wordt met een door het ministerie berekende blijfkans voor het huidige jaar een evenredig deel van het totale budget.

Het ministerie verlaagd het macrobudget jaarlijks met een efficiencykorting.

5 TOELICHTING OP HET OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN (vervolg)

(bedragen in de tabellen in duizenden euro's)

Het ministerie heeft de verwachting gewekt dat deze efficiencykorting jaarlijks zou uitkomen op een bedrag van € 500,- per SE. Het ministerie heeft hierbij gerekend met te optimistische uitstroombelastingen waardoor in 2016 de subsidie lager uitkwam dan was aangekondigd. Landelijk zijn nl. 1.679 SW-ers minder uitgestroomd dan verwacht. Deze lagere uitstroom zal ook doorwerken in 2017 waardoor de subsidie naar verwachting met een hoger bedrag zal teruglopen dan het eerder door het ministerie genoemde bedrag van € 500,- per SE. per jaar. Op basis van het macrobudget en de gemiddelde blijfkans in 2017 wordt er voor de EMCO-groep een rijksbijdrage van € 24.704,- per SE verwacht. Pas eind mei 2017 zal hierover meer duidelijkheid komen.

Op basis van de verwachting 2017 is er ook een subsidie bedrag voor 2018 berekend. Op basis van de septembercirculaire uit 2016 zal de subsidie in 2018 met een bedrag van € 778,- per SE. worden gekort ten opzichte van 2017. Ten opzichte van 2017 betekent dit opnieuw een korting van € 961.608,-.

In december 2015 is er voor de SW-sector een nieuwe CAO afgesloten. In deze CAO is afgesproken dat de SW lonen jaarlijks zullen stijgen met een percentage van de loon- en prijsontwikkeling (LPO). Dit percentage wordt geschat op ongeveer 2% per jaar.

Staatssecretaris Klijnsma heeft hierbij de toezegging gedaan, om de langlopende CAO-onderhandeling vlot te trekken, dat de Rijkssubsidie met hetzelfde percentage jaarlijks zal gaan stijgen om de kostenverhoging te compenseren. In 2016 is de loonstijging niet volledig gecompenseerd omdat de subsidie, in plaats van de loonkosten, is verhoogd met de loonstijging. We gaan er vanuit dat deze rekenfout in 2017 niet weer zal worden gemaakt. Aangezien de loonkosten en de subsidie dan nagenoeg met hetzelfde bedrag zullen stijgen waardoor dit nagenoeg geen invloed zal hebben in de exploitatie van EMCO-groep is ervoor gekozen om met bovenstaande geen rekening te houden.

5 TOELICHTING OP HET OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN (vervolg)**5 TOELICHTING OP HET OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN (vervolg)**

(bedragen in de tabellen in duizenden euro's)

	begroting	gewijzigde	realisatie
	2018	begroting	2016
		2017	
Loonkosten WSW-personeel	<u>35.783</u>	<u>37.549</u>	<u>38.830</u>
Aantal FTE	1.135	1.191	1.250
Loonkosten per fte (in euro's)	31.527	31.527	31.064

De post WSW-loonkosten is ten opzichte van de begroting 2017 salderend met € 1.766.000,- gedaald. Deze daling aan loonkosten is met name toe te schrijven aan de daling van het te begroten aantal FTE met 56.

In de huidige CAO voor de Sociale Werkvoorziening die loopt tot en met december 2018 is opgenomen dat de werknemers jaarlijks een loonsverhoging zullen ontvangen gelijk aan de loon- en prijsontwikkeling in Nederland. Met deze loonstijging is in de begroting geen rekening gehouden omdat de staatsecretaris heeft toegezegd dat ze de kostenstijging zal compenseren door middel van de Rijkssubsidie.

De gemiddelde loonkosten per FTE stijgen ten opzichte 2016 door de jaarlijkse CAO verhoging. In 2016 bedroeg deze loonstijging ruim 2%.

	begroting	gewijzigde	realisatie
	2018	begroting	2016
		2017	
Lage Inkomens Voordeel (LIV)	<u>429</u>	<u>450</u>	<u>-</u>

Met ingang van 2017 is de wet Tegemoetkoming Loondomein worden ingevoerd. Onderdeel van deze wet is de LIV die vanaf 2017 ook zal worden ingevoerd. Dit is een subsidie voor werkgevers om de drempel te verlagen om werknemers in dienst te nemen. Alle werkgevers in Nederland zullen voor medewerkers met een minimumloon van 100%-110% een subsidie ontvangen van € 2.000,- en voor medewerkers met een loon van 110%-120% van het minimumloon een subsidie van € 1.000,-. De genoemde bedragen zijn gebaseerd op een werkweek van 40 uur en zullen naar evenredigheid worden uitbetaald. Voorwaarde is verder dat de werknemer minimaal 24 uur per week werkt. Na afloop van het boekjaar zal het UWV op basis van de loongegevens achteraf de tegemoetkoming berekenen en deze uitkeren. Voor de EMCO-groep zal het voordeel naar verwachting uitkomen op een bedrag van € 429.000,-.

5 TOELICHTING OP HET OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN (vervolg)

(bedragen in de tabellen in duizenden euro's)

	begroting 2018	gewijzigde begroting 2017	realisatie 2016
Kosten Begeleid Werken	<u>492</u>	<u>492</u>	<u>458</u>

De EMCO-groep voert het begeleid werken zelfstandig uit. Het kabinet heeft als beleid om zoveel mogelijk werknemers bij reguliere werkgevers te plaatsen.

Het beleid is erop gericht om meer mensen bij reguliere werkgevers te laten werken. Op dit moment (peildatum 31 maart 2017) zijn er 42 FTE in het kader van Begeleid Werken geplaatst. Voor 2018 is dit aantal in de begroting op dit aantal gehandhaafd.

De kosten 2018 zijn gebaseerd op de te betalen loonkostensubsidie aan externe werkgevers en incidentele externe ondersteuning.

	begroting 2018	gewijzigde begroting 2017	realisatie 2016
Ottrekking bestem.res.tuinbouw	<u>-</u>	<u>-75</u>	<u>-1.496</u>

Na de brand in 2012 heeft de MCO-groep een bestemmingsreserve gevormd om de hogere exploitatiekosten van het nieuwe pand ten opzichte van het afgebrande pand te kunnen dekken. In de loop van 2017 is pand verkocht waardoor de gehele bestemmingsreserve is onttrokken om het boekverlies wat was ontstaan enigszins te kunnen elimineren. De onttrekking is in de jaarrekening van 2016 verantwoord.

	begroting 2018	gewijzigde begroting 2017	realisatie 2016
Ottrekking bestem.res. tijd.contracten	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-322</u>

In 2014 is een bestemmingsreserve gevormd om de extra kosten, bestaande uit de extra loonkosten minus de te realiseren extra opbrengst, die ontstaan is door het in vaste dienst nemen van tijdelijke contracten te elimineren. Aangezien de rijkssubsidie wordt gebaseerd op T-1 zullen de extra loonkosten vanaf 2017 volledig worden gecompenseerd.

5 TOELICHTING OP HET OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN (vervolg)

(bedragen in de tabellen in duizenden euro's)

	begroting 2018	gewijzigde begroting 2017	realisatie 2016
Gemeentelijke bijdrage	<u>4.982</u>	<u>3.966</u>	<u>2.189</u>

Het begroot tekort wordt door de gemeenten gedurende het begrotingsjaar aangevuld. Als de jaarrekening is vastgesteld worden de voorschotten verrekend met het exploitatieresultaat, waarna aan de aangesloten gemeenten een afrekening wordt gestuurd. Teveel betaalde voorschotten worden terugbetaald of een aanvullende nota wordt gestuurd indien de voorschotten niet toereikend zijn gebleken.

De gemeentelijke bijdrage wordt op basis van het aantal FTE van de deelnemende gemeenten als volgt verdeeld.

Op basis van het huidige personeelsstand zou dit voor de gemeentelijke bijdrage ongeveer het volgende beeld geven.

	In %	Bedrag
Emmen	81.8%	4.075.276
Coevorden	13,6%	677.552
Borger-Odoorn	<u>4.6%</u>	<u>229.172</u>
Totaal	<u>100,0%</u>	<u>4.982.000</u>

De buitengemeenten (de gemeenten die niet deelnemen aan de Gemeenschappelijke Regeling) leveren geen bijdrage aan het exploitatietekort.

Hoofdstuk 6: RISICOPARAGRAAF

Om de begroting 2018 en de meerjarenraming 2019-2021 goed te kunnen beoordelen, zijn hieronder alle nu bekende risico's die in de begroting besloten liggen, weergegeven:

Netto opbrengsten

Van de totaal begrote netto opbrengsten wordt een gedeelte gegenereerd in de vorm van jaarcontracten. Dit geldt hoofdzakelijk voor de groenvoorziening objecten van de aangesloten gemeenten, doch ook voor een beperkt aantal langlopende contracten bij de industriële vestigingen. De resterende netto opbrengsten hebben betrekking op kortlopende orders, waarvoor telkens opnieuw acquisitie moet worden gepleegd.

De huidige economische recessie en de bezuinigingsopdrachten, waarvoor onze gemeenten staan, zetten de geraamde opbrengsten onder druk. In de begroting 2018, maar ook voor de meerjarenraming, gaan we ervan uit dat de gemeenten hun bezuinigingen niet zullen doorschuiven naar de EMCO-groep.

Lonen WSW-werknemers

Per 1 januari 2018 zullen de sociale premies opnieuw worden vastgesteld, waardoor de werkgeverslasten kunnen stijgen. In de begroting over 2018 is gerekend met de premies van 2017.

Het pensioenfonds voor de SW (PWRI) voorziet problemen in de toekomst, omdat het aantal deelnemers zal teruglopen in verband met de Participatiewet. Hierdoor zal het pensioenfonds relatief meer kosten aan de deelnemers moeten doorberekenen, waardoor er eventueel op uitkeringen moet worden gekort. De kans is aanwezig dat deze rekening bij de SW-bedrijven zal worden neergelegd in de vorm van een pensioenpremiestijging.

De loonkosten zijn gebaseerd op het aantal te verwachten aantal FTE. Dit aantal wordt ingeschat door het werkelijke aantal FTE van heden (maart 2017) te verminderen met het aantal pensioengerechtigden. Daarbovenop komen de medewerkers die om andere reden de EMCO-groep verlaten. Indien de werkelijkheid afwijkt van de gemaakte inschatting zullen de loonkosten ook gaan afwijken.

Salariskosten ambtelijk personeel

De huidige CAO heeft een looptijd tot 1 mei 2017. In de begroting is rekening gehouden met een loonstijging van 1,5 %. Indien er voor 2017 een andere loonsverhoging wordt overeengekomen zal dit een voor- of nadeel ten opzichte van de begroting met zich meebrengen.

Net als bij de WSW-loonkosten geldt, dat er geen rekening is gehouden met veranderende sociale wetgeving per 1 januari 2018 of het stijgen van pensioenpremiës bij het ABP.

6 RISICOPARAGRAAF (vervolg)

(bedragen in de tabellen in duizenden euro's)

Rijksbijdragen

Vanaf 1 januari 2015 is het nieuwe verdeelmodel voor de rijkssubsidie ingevoerd. Voor deze datum werden de subsidiebedragen per gerealiseerde SE afgerekend. Vanaf 2015 heeft men er nu voor gekozen om de gemeenten in het Participatiebudget een lumpsum bedrag voor de SW te betalen. Per jaar worden deze budgetten vastgesteld door het macrobudget te verdelen op basis van het aantal gerealiseerde SE waarbij iedere gemeente dan een evenredig deel krijgt. Voor de meerjarenraming wordt de rijkssubsidie vervolgens gebaseerd op de blijfkans die een SW-medewerker heeft. Deze blijfkans is berekend door SEO (Sociaal Economisch Onderzoek). De blijfkansen worden ieder jaar bijgesteld. Het is ons volkomen onduidelijk hoe men deze percentages heeft berekend en ook bij navraag wordt er geen helder antwoord geformuleerd.

In september 2016 zijn de subsidiebedragen voor 2016 definitief vastgesteld waarbij er een indicatie is gegeven voor de jaren 2017-2021. Deze bedragen wijken fors af van eerdere prognoses van het ministerie. Ook nu houdt het ministerie naar onze mening rekening met te hoge verwachte uitstroomcijfers.

Lage Inkomens Voordeel

In de begroting 2017 is voor het eerst de post Lage Inkomens Voordeel (LIV) opgenomen. De regelgeving hierover is al een aantal keren gewijzigd. De laatste keer in november 2016 toen de Eerste Kamer besloot om de werkweek voor de berekening te verhogen van 38 naar 40 uur. Hierdoor is de in eerste instantie verwachte uitkering gehalveerd.

Het UWV keert pas na afloop van het jaar de bedragen uit. Hierin is geen ervaring uit voorgaande jaren opgedaan waardoor het te ontvangen bedrag kan afwijken van het in de begroting opgenomen bedrag.

Leer-Werkbedrijf

De gemeente Emmen heeft het voornemen om per 1 januari 2018 te starten met het Leerwerkbedrijf. De opbrengst van het TDC ten bedrage van € 1.800.000,- zal dan komen te vervallen. De EMCO-groep zal diverse kosten aan het Leerwerkbedrijf kunnen doorberekenen waardoor er in de exploitatie geen nadelige gevolgen ontstaan. Hoe e.e.a. in werkelijkheid zal gaan uitpakken is nog niet definitief bekend. In de begroting is de opbrengst van het Leerwerkbedrijf nog ongewijzigd opgenomen. Indien er toch voor- of nadelen ontstaan ten opzichte van de huidige kosten en opbrengsten heeft dit direct effect op het resultaat van de EMCO-groep.

Hoofdstuk 7: MEERJARENRAMING

(bedragen in de tabellen in duizenden euro's)

Omschrijving	2018	2019	2020	2021
Bruto Marge	10.116	9.644	9.153	8.672
Bijdrage TDC	1.800	1.800	1.800	1.800
Totale bruto marge	11.916	11.444	10.953	10.472
Verhuur onroerend goed	18	18	18	18
Totale opbrengsten	11.934	11.462	10.971	10.490
Overige personeelskosten WSW	803-	766-	727-	689-
Salariskosten ambtelijk personeel	4.875-	4.741-	4.534-	4.411-
Inhuur extern personeel	1.186-	1.219-	1.287-	1.357-
Afschrijvingskosten activa	900-	900-	900-	900-
Diensten derden	131-	131-	131-	131-
Overige bedrijfskosten	2.557-	2.500-	2.445-	2.390-
Rentelasten	190-	190-	190-	190-
Bedrijfs- en financieringslasten	10.642-	10.447-	10.214-	10.068-
Bedrijfsresultaat	1.292	1.015	757	422
Overige baten en lasten	-	-	-	-
Vrijval bestemming tuinbouw	-	-	-	-
Onttrekking voorziening tijdelijke contracten	-	-	-	-
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	1.292	1.015	757	422
Rijksbijdragen	29.572	27.866	26.208	26.071
Lonen incl. soc. Lasten WSW	35.783-	34.112-	32.378-	30.676-
LIV	429	409	388	368
Kosten Begeleid Werken	492-	492-	492-	492-
Subsidieresultaat	6.274-	6.329-	6.274-	4.729-
Resultaat voor bestemming	4.982-	5.314-	5.517-	4.307-
Gemeentelijke bijdrage	4.982	5.314	5.517	4.307
Resultaat	-	-	-	-

Hoofdstuk 8: TOELICHTING OP DE MEERJARENRAMING

(bedragen in de tabellen in duizenden euro's)

Uitgangspunten	Begroting	Meerjarenraming		
	2018	2019	2020	2021
Aantal subsidie-eenheden	1.236	1.183	1.127	1.073
Subsidie per subsidie-eenheid	23.926	23.555	23.255	24.297
Aantal FTE (WSW)				
In loondienst	1.135	1.082	1.027	973
Begeleid Werken	42	42	42	42
Totaal	1.177	1.124	1.069	1.015
Bruto marge per FTE	8.913	8.913	8.812	8.913
Loonkosten SW per FTE	31.527	31.527	31.527	31.527
Ambtelijke formatie				
Formatie actief	73	70	66	63

Op grond van de Gemeenschappelijke Regeling zal de verdeling plaatsvinden op basis van het geplaatste aantal FTE.

Buitengemeenten betalen op grond van wetgeving niet mee aan het nadelige saldo. Op basis van de huidige FTE verdeling zullen de bijdragen in 2019, 2020 en 2021 ongeveer het volgende beeld geven:

Gemeente	Percentage	2019	2020	2021
Gemeente Emmen	81,8%	4.347	4.513	3.523
Gemeente Coevorden	13,6%	723	750	586
Gemeente Borger-Odoorn	4,6%	244	254	198
Totaal	100,0%	5.314	5.517	4.307

Hoofdstuk 9: VASTSTELLING

Aldus vastgesteld en goedgekeurd in de vergadering van het Algemeen Bestuur van de EMCO-groep te Emmen, gehouden op 12 juli 2017.

De voorzitter,

De algemeen directeur,

J. Otter

J.T.H. Edzes

CONCEPT